

prima instanță: I. Morozan
instanța de apel: A. Panov, M. Guzun, A. Minciuna

dosarul nr. 2rc-639/16

DECIZIE

20 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de către Banca Comercială „Victoriabank”
Societate pe Acțiuni,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe Acțiuni
„Banca de Finanțe și Comerț” împotriva Băncii Comerciale „Victoriabank”
Societate pe Acțiuni și Societății pe Acțiuni „Burlacu Vin” cu privire la declararea
nulității contractului de cesiune a creanței, transmiterea în posesiune a gajului și
încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2016 prin care a fost
încasat suplimentar de la Banca Comercială „Victoriabank” Societate pe Acțiuni
taxa de stat pentru depunerea cererii de apel și nu s-a dat curs cererii de apel depuse
de Banca Comercială „Victoriabank” Societate pe Acțiuni,

c o n s t a t ă

La 25 noiembrie 2014, SA „Banca de Finanțe și Comerț” a depus cerere de
chemare în judecată împotriva BC „Victoriabank” SA și SA „Burlacu-Vin” privire
la declararea nulității contractului de cesiune a creanței, transmiterea în posesiune a
gajului și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii au indicat că în baza contractului de credit nr. L-51/08
din 11 martie 2008 a acordat SA „Burlacu-Vin” un credit în sumă de 5 700 000 lei.
În scopul garantării restituirii creditului, și a plăților aferente, la 12 martie 2008, a
fost încheiat contractul de gaj nr. L-51/08-8, în baza căruia SA „Burlacu-Vin” a
gajat în folosul SA „Banca de Finanțe și Comerț” dreptul său de creanță față de SA
„Aroma” în sumă de 6 000 000 lei.

Menționează că în conformitate cu pct. 5.4. din contractul de gaj nr. L-51/08-
8 din 12 martie 2008, debitorul gajist se obliga să nu efectueze fără acordul scris a
creditorului gajist oricare acte de dispoziție cu bunurile gajate, inclusiv, să nu le
gajeze, sau să le transmită cu titlu oneros sau gratuit altor persoane juridice și/sau
fizice.

Însă, SA „Burlacu-Vin” prin contractul de cesiune a creanței din 30 mai 2014
a cesionat bunul gajat către BC „Victoriabank” SA, încălcând astfel prevederile

contractului de gaj nr. L-51/08-8 din 12 martie 2008, precum și reglementările legislației în vigoare.

Mai indică reclamantul că SA „Burlacu-Vin” nu a respectat graficul de rambursare a creditului și a înregistrat în repetate rânduri datorii restante la tranșele creditului și plățile aferente, fapt despre care SA „Burlacu-Vin” a fost înștiințat prin telefon și în scris prin scrisori cu aviz, însă somațiile expediate în acest sens au fost lăsate fără rezultat.

Susține că, deși, în scopul soluționării extrajudiciare a litigiului, a solicitat transmiterea benevolă de către pârâți a bunului gajat, în scopul realizării lui, în condițiile legii și achitării datoriei față de Bancă, pârâții au refuzat și refuză transmiterea benevolă a gajului.

Solicită declararea nulității a contractului de cesiune a creanței din 30 mai 2014 încheiat între SA „Burlacu-Vin” și BC „Victoriabank” SA, transmiterea în posesiune a bunului gajat, în scopul realizării lui în condițiile legii și achitării datoriilor față de SA „Banca de Finanțe și Comerț” și anume dreptul de creanță față de SA „Aroma” în sumă de 6 000 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 10 martie 2016, acțiunea a fost admisă parțial, fiind declarat nul contractul de cesiune a creanței din 30 mai 2014 încheiat între SA „Burlacu-Vin” și BC „Victoriabank” SA în partea transmiterii dreptului de creanță în sumă de 6 000 000 lei, care a fost gajat de către SA „Burlacu-Vin” la SA „Banca de Finanțe și Comerț” și încasat în mod solidar din contul BC „Victoriabank” SA și SA „Burlacu-Vin” în beneficiul SA „Banca de Finanțe și Comerț” suma de 25 000 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată și anume a taxei de stat, în rest cerințele au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 15 martie 2015 au fost corectate erorile materiale din hotărârea primei instanțe, prin substituirea mențiunii „Se declară nul contractul de cesiune a creanței din 30 mai 2014 încheiat între SA „Burlacu-Vin” și BC „Victoriabank” SA” cu mențiunea „Se declară nul contractul de cesiune a creanței din 30.05.2014 încheiat între SA „Burlacu-Vin” și BC „Victoriabank” SA - în partea transmiterii dreptului de creanță în sumă de 6000000 (șase milioane) lei care a fost gajat de către SA „Burlacu-Vin” la SA „Banca de Finanțe și Comerț” și mențiunea „Se respinge solicitarea reclamantului SA „Banca de Finanțe și Comerț” privind transmiterea în posesiunea SA „Banca de Finanțe și Comerț” a bunului gajat, în scopul realizării lui, în condițiile legii și achitării datoriilor față de reclamant și anume: dreptul de creanță față de SA „Aroma” în sumă de 6000000 (șase milioane) lei și a cheltuielilor pentru traducerea contractului de credit nr.L-51/08 din 11.03.2008 în sumă de 1400 lei” cu mențiunea „Se respinge solicitarea reclamantului SA „Banca de Finanțe și Comerț” privind transmiterea în posesiunea SA „Banca de Finanțe și Comerț” a bunului gajat, în scopul realizării lui, în condițiile legii și achitării datoriilor față de reclamant și anume: dreptul de creanță față de SA „Aroma” în sumă de 6000000 (șase milioane) lei și a cheltuielilor pentru traducerea contractului de credit nr. L-51/08 din 11.03.2008 în sumă de 1400 lei, și a cheltuielilor pentru înregistrarea preavizului în registrul gajului bunurilor mobile în sumă de 159 lei”.

La 15 martie 2016, BC „Victoriabank” SA a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate în partea în

care acțiunea a fost admisă cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral ca neîntemeiată.

La 08 aprilie 2016, SA „FinComBank” SA a declarat apel împotriva hotărârii și încheierii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii și încheierii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de BC „Victoriabank” SA și BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA fiind a comunicat apelantului BC „Victoriabank” SA despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 75 lei și apelantului BC „Banca de Finanțe și Comerț” despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei în mărime de 37 500 lei, pînă la ședința de judecată care v-a avea loc la 18 mai 2016 ora 11.00 și explicat apelanților că dacă nu vor lichida neajunsurile menționate cererile de pale nu vor fi considerate depuse și împreună cu materialele anexate vor fi restituite.

La data de 16 mai 2016, SA „Banca de Finanțe și Comerț” a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel solicitând admiterea recursului casarea încheierii contestate cu emiterea unei noi încheieri prin care BC „Victoriabank” SA să fie obligată să achite taxa de stat în mărime de 37 500 lei.

Prin încheierea suplimentară a Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2016 a fost încasat suplimentar de la BC „Victoriabank” SA taxa de stat în sumă de 37 425 lei, care urma a fi achitată pînă la ședința de judecată stabilită pentru data de 23 iunie 2016 ora 10.00 și nu s-a dat curs cererii de apel depuse de BC „Victoriabank” SA.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 22 iunie 2016 a fost respins recursul declarat de către BC „Banca de Finanțe și Comerț” și menținută încheierea instanței de apel.

La 25 mai 2016 BC „Victoriabank” SA a declarat recurs împotriva încheierii suplimentare a instanței de apel, solicitând admiterea recursului și casarea integrală a încheierii contestate.

În motivarea recursului a invocat că la emiterea încheierii suplimentare instanța de apel a aplicat eronat prevederile art. art. 171, 83 alin. (2) CPC și a lăsat fără apreciere faptul că BC „Victoriabank” SA a acordat SA „Burlacu-Vin” două credite ordinare în sumă de 17 500 000 lei și respectiv, 1 848 250 lei, ambele scadente pînă la 24 august 2012, iar SA „Burlacu-Vin” a încălcat condițiile contractelor de credit, fapt ce a permis băncii să inițieze procedura de exercitare silită a obligațiilor urmărind activele intimatului.

Indică recurentul că urmare a neexecutării obligațiilor asumate în baza contractelor de credit la data de 30 mai 2014 a fost încheiat contractul de cesiune a creanței între BC „Victoriabank” SA și „Burlacu-Vin” SA, conform căruia „Burlacu Vin” SA a cesionat către BC „Victoriabank” SA creanța sa față de „Aroma” SA în procedura planului, care constituia suma de 25 097 881, 25 lei, creanțe chirografare incluse în tabelul creanțelor la rangul V și 342 016, 20 lei, creanțe chirografare incluse în tabelul creanțelor la rangul VI.

Indică că la caz prin hotărîrea pronunțată prima instanță a fost admis parțial acțiunea SA „Banca de Finanțe și Comerț” împotriva SA „Burlacu Vin” și BC „Victoriabank” SA și a declarat parțial nul contractul de cesiune a creanței din 30

mai 2014, în partea transmiterii dreptului de creanță în sumă de 6 000 000 lei, care a fost gajat de către SA „Burlacu Vin” la SA „Banca de Finanțe și Comerț”.

Astfel, conform cererii de chemare în judecată reclamantul SA „Banca de Finanțe și Comerț” a solicitat instanței de judecată să se expună asupra a două capete și anume: privind declararea nulității contractului de cesiune a creanței din 30 mai 2014 și privind transmiterea în posesie a bunului gajat, în scopul realizării lui în condițiile legii și achitării datoriei față de reclamant și anume dreptul de creanță față de SA „Aroma” în sumă de 6 000 000 lei.

Totodată, susține recurentul că reclamantul urma să achite sub formă de taxă de stat, pentru solicitarea privind declararea nulității a contractului de cesiune a creanței din 30 mai 2014 suma de 100 lei (taxă fixă prevăzută de legea taxei de stat ca fiind acțiune nepatrimonială), și pentru solicitarea privind transmiterea în posesie a bunului gajat - suma de 180 000 lei ce constituie 3% din valoarea acțiunii, conform legii cu privire la taxa de stat)

Indică că în conformitate cu art. 83 alin.(2) CPC al RM în acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

În acest context, menționează că codul de procedură civilă al Republicii Moldova nu definește noțiunile de „acțiune patrimonială” și „acțiune nepatrimonială” însă din analiza art. 83, coroborată cu art. 87 CPC al Republica Moldova, rezultă că sunt patrimoniale acțiunile care urmăresc plata unei sume sau revendicarea unui bun.

Prin urmare, acțiunile care au alt obiect, decât încasarea unei sume sau revendicarea unui bun, au caracter nepatrimonial și se taxează cu sume fixe.

Totodată, relevă că Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992, plafonează cuantumul taxei de stat astfel: pentru persoanele juridice, aceasta nu va putea depăși suma de 50 000 lei.

Din textul prevederilor art. 3 lit. „a” al Legii 1216/1992, rezultă că indiferent de numărul de pretenții de ordin patrimonial/nepatrimonial care sunt într-o cerere de chemare în judecată, indiferent de caracterul lor, taxa de stat pentru acțiunea înaintată pentru o persoană juridică nu poate depăși suma de 50 000 lei.

Respectiv, insistă recurentul că analizând hotărârea motivată a primei instanțe și considînd-o ilegală în parte în care a fost constată nulitatea parțială a contractului de cesiune a creanței din 30 mai 2014, a contestat-o cu apel solicitînd casarea hotărîrii în această parte cu emiterea unei noi hotărîri prin care cerințele SA „Banca de Finanțe și Comerț” să fie respinse integral.

Prin urmare, consideră că solicitarea privind casarea parțială a hotărîrii primei instanțe cu emiterea a unei noi hotărîri prin care pretențiile SA „Banca de Finanțe și Comerț” să fie respinse integral se referă la acțiunea nepatrimonială admisă de către instanța de fond, care în esență nu este o revendicare, deoarece prin apelul înaintat nu pretinde restituirea bunului sau încasarea unei sume de bani, ci respingerea pretențiilor înaintate ca fiind nefondate.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 25 mai 2016 împotriva încheierii suplimentare a instanței de apel din 18 mai 2016, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Astfel, după cum denotă actele cauzei, odată cu depunerea cererii de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 10 martie 2016, BC „Victoriabank” SA nu a indicat motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază și nu a achitat taxa de stat pentru depunerea cererii de apel, iar SA „Banca de Finanțe și Comerț” nu a achitat taxa de stat pentru depunerea cererii de apel în conformitate cu art. 364 al. (1) CPC, care direct indică că cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii (f.d. 202, 219-222 Vol. I).

Ca urmare, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2016, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de BC „Victoriabank” SA și SA „Banca de Finanțe și Comerț”, fiind comunicat apelantului BC „Victoriabank” SA despre necesitatea prezentării apelului motivat și dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 75 lei și apelantului BC „Banca de Finanțe și Comerț” despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei în mărime de 37 500 lei, pînă la ședința de judecată din 18 mai 2016 ora 11.00. Totodată, a fost explicat apelanților că în cazul în care neajunsurile menționate nu vor fi lichidate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele va fi restituită (f.d. 229 Vol.I).

Este cert și faptul că în ședința de judecată din 18 mai 2016, Curtea de Apel Chișinău a emis o încheiere suplimentară, prin care a obligat BC „Victoriabank” SA suplimentar să achite taxa de stat în sumă de 37 425 lei, pînă la ședința de judecată care stabilește pentru datat de 23 iunie 2016 ora 10.00 și nu a dat curs cererii de apel depuse de BC „Victoriabank” SA (f.d. 253-254 Vol. I).

La adoptarea acestei soluții, instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 368 alin. (1) CPC care statuează că dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. art. 364 alin. (1), 365 alin. (4) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxa.

Potrivit art. 83 alin. (1) CPC, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele

în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Iar, potrivit art. 84 CPC RM, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Totodată, conform art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea taxei de stat pentru cererile de chemare în judecată cu caracter patrimonial se achită o taxă de stat în mărime de 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar numai puțin de 150 lei și nu mai mult de 25 000 lei de la persoanele fizice și numai puțin de 270 lei și nu mai mult de 50 000 lei de la persoanele juridice.

Iar, prin prisma art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se achită 75 % din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri, iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 75 % din taxa calculată din suma contestată.

Prin urmare, raportînd la circumstanțele cauzei normele legale enunțate și avînd în vedere faptul că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2016 s-a acordat termen apelantului BC „Victoriabank” SA pentru a chita taxa de stat pentru depunerea cererii de apel în mărime de 75 lei, instanța de recurs constată că instanța de apel justificat prin încheierea suplimentară din 18 mai 2016, a dispus încasarea suplimentară de la apelantul BC „Victoriabank” SA a sumei de 37 425 lei cu titlu de taxă de stat pentru depunerea cererii de apel.

Aceasta deoarece, la caz fiind cert că obiectul pretențiilor înaintate de SA Banca de Finanțe și Comerț” constituie anularea contractului de cesiune a creanței și transmiterea în posesiune a bunului gajat, litigiul este cu caracter patrimonial, iar prin prisma prevederilor art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat, taxa de stat la depunerea cererii de apel se calculează în mărime procentuală din valoarea litigiului.

Prin urmare, întrucît valoarea acțiunii constituie 6 000 000 lei, iar conform prevederilor Legii taxei de stat pentru cererile de apel împotriva instanțelor judecătorești în cazul litigiilor cu caracter patrimonial constituie 75% din taxa calculată din suma contestată, și avînd în vedere faptul că la caz taxa calculată din suma contestată conform prevederilor Legii cu privire la taxa de stat constituie 50 000 lei, BC „Victoriabank” SA urmează să achite taxa de stat pentru depunerea cererii de apel în mărime de 37 500 lei ce constituie 75% din taxa contestată.

În circumstanțele relatate, instanța de recurs apreciază critic argumentele recurentului cu referire la faptul că cerințele SA „Banca de Finanțe și Comerț” cu privire la declararea nulității contractului de cesiune a creanței din 30 mai 2015, se referă la acțiunea nepatrimonială, cu atît mai mult cu cît în cadrul ședinței de judecată a primei instanțe din 05 februarie 2015, însăși reprezentantul recurentului BC „Victoriabank” SA, a menționat că cerința cu privire la declararea nulității contractului de cesiune a creanței se taxează cu taxa de stat în mărime procentuală din valoarea acțiunii (f.d. 96 Vol. I).

Față de cele ce preced, se constată că toate criticile formulate în recurs sunt nejustificate, ca urmare Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a), CPC, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de către Banca Comercială „Victoriabank” Societate pe Acțiuni,

Se menține încheierea suplimentară a Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe Acțiuni „Banca de Finanțe și Comer” împotriva Băncii Comerciale „Victoriabank” Societate pe Acțiuni și Societății pe Acțiuni „Burlacu Vin” cu privire la declararea nulității contractului de cesiune a creanței, transmiterea în posesiune a gajului și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Ala Cobăneanu